

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Praha - Košíře, Weberova 1

Weberova 1/1090, 150 00 Praha 5 - Košíře

Identifikátor školy: 600 038 297

Termín konání orientační inspekce: 15. - 16., 19. listopadu 2001

Čj.	019 629/01 - 5116
Signatura	oa5cv111

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Praha 5 - Košíře, Weberova 1, je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou od 1. ledna 2000. V tomto školním roce poskytuje ve 26 třídách 571 žákovi základní vzdělání podle výchovně-vzdělávacího programu čj. 16 847/96-2, Základní škola, což odpovídá kapacitě (660 žáků) dané rozhodnutím o zařazení do sítě škol Č.j. ŠÚ/31/Vei/00 z 24. ledna 2001. Realizovaný vzdělávací program je rozšířen o výuku plavání ve 4. - 9. ročníku, protože má škola vlastní bazén.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

1. stupeň

Časové dotace sledovaných předmětů jsou v souladu s učebními plány. Učitelky mají vypracované tematické plány v návaznosti na učebnice, které ne vždy časově a obsahově korespondují s učebními osnovami Základní školy a nerespektují ani Úpravy a doplňky základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25018/98-22 s platností od 1. 9. 1998. O těchto nedostatcích vypovídají i zápisy v třídních knihách. Proto obsah učiva jen částečně ve sledované výuce odpovídá osnovám vzdělávacího programu Základní škola a má tyto dílčí nedostatky:

- tematický celek romantismus, vyučovaný v literární výchově a čtení v 5. ročníku je učivem vyšších ročníků
- tematický celek přídavná jména odvozená od jmen zakončených na -s/ský, ští, vyučovaný v českém jazyce v 5. ročníku, je přesunutý v osnovách do 6. ročníku,
- učivo úhly v matematice, který byl součástí výuky v 5. ročníku, se učí až v 6. ročníku.

V třídní knize 5. ročníku chybí od začátku roku zápisy psaní, což je jedna ze složek předmětu český jazyk.

V třídních knihách 4. a 5. ročníku není zaznamenán v předmětech přírodověda nebo vlastivěda kurz Výchova ke zdraví.

Tematické plány jsou v této podobě pouze formálním, časovým doplňkem plánování a neslouží ani učitelkám ani vedení školy. Výjimku tvoří ta část plánování, kde učitelka promyšleným způsobem reaguje na mezipředmětové souvislosti, motivaci učiva a uvádí další potřebnou literaturu a pomůcky.

Vyučující jsou informované o žácích se specifickými poruchami učení a chování. Jejich individuální přístup k těmto žákům se objevoval ve většině sledovaných hodin.

Z deseti třídních učitelek, zajišťujících sledovanou výuku, pouze dvě nemají odbornou a pedagogickou způsobilost. Výjimečnost pedagogického sboru je i v jeho věkové struktuře, neboť je zde převaha mladých, začínajících učitelek. Ty na jedné straně přinášejí do výuky neotřelost, vstřícnost a naději, na druhé straně jejich pedagogická nezkušenost má určitý vliv na kvalitu výchovně vzdělávacího procesu. Částečné nedostatky se objevily v metodických a didaktických postupech.

Výuka probíhá ve světlých, většinou tradičně uspořádaných třídách, jejichž výzdoba svědčí o podnětnosti, a invenci vyučujících i žáků a mnohdy vypovídá o životě třídního kolektivu (I.A, I.B, V.A, V.C). Prostředí tříd i chodeb je čisté a upravené na vysoké estetické úrovni. Vybavení kabinetů základními didaktickými, názornými a audiovizuálními pomůckami je dobré. Žáci používají učebnice schválené MŠMT. Učitelky při sledované výuce využívaly názorné

pomůcky, magnetofon a ojediněle i alternativní zdroje informací (krásná literatura, pravidla českého pravopisu). Členění hodin a tempo výuky nebylo vždy adekvátní žakovským potřebám (v některých třídách chyběly vhodně zařazené aktivující či relaxační chvílky, někdy nízká náročnost výuky s sebou nesla únavu a nesoustředěnost dětí).

Sledovaná výuka byla pečlivě připravená, i když ojediněle nenavazovala na předcházející učivo (matematika, prvouka). Činnost v hodinách se nelišila v zodpovědném přístupu a vysokém nasazení všech učitelek, lišila se v promyšlenosti, náročnosti, efektivnosti a funkčnosti využívání vhodných metodických postupů a v tvořivosti jednotlivých vyučujících. Tam, kde učitelky využívaly efektivních metod a tvořivých forem práce s častým a zajímavým střídáním činností a vhodně strukturovaly vyučovací jednotku s ohledem na věkovou a mentální úroveň dětí, byli žáci aktivní, samostatní, velmi dobře spolupracovali a jejich pracovní tempo bylo vysoké bez známky únavy. Výjimečná a velmi dobrá výuka byla v obou prvních třídách a v jedné páté třídě. Ve větší části výuky však převažoval frontální styl práce s minimálním střídáním činností (práce s učebnicí, s pracovním sešitem, samostatná práce, řízený rozhovor, hlasité čtení, výklad). Málo tvořivá až stereotypní výuka přinesla žákům minimální podněty k přemýšlení, k hledání souvislostí na základě jejich životních zkušeností a k aktivní spolupráci. Příčin bylo několik – především výše zmíněná nezkušenost a nekvalifikovanost učitelek (vedení školy nevytvořilo funkční systém uvádění, pomoci a supervize ze stran fundovaných a zkušených vyučujících) a z toho plynoucí určitá bezradnost v hledání optimálních a moderních způsobů vzdělávání. Typickými nedostatky byly absence kooperativních způsobů učení, zvyšující se aktivita učitelek nad snižující se aktivitou žáků, jejich přílišný verbalismus, nevytvoření prostoru pro využití dalších zdrojů informací a sporadická možnost žáků vyjádřit svůj názor.

Vstupní i průběžné motivace vycházely z výše popsaných vyučovacích modelů: absence na straně jedné (deklarovaný cíl a průběh hodiny nemohl motivační impulsy v žádném případě nahradit) a naopak u žáků vzbuzovaly zájem originální motivace, které vycházely z kognitivního (český jazyk v páté třídě), či emotivního základu (výuka českého jazyka v první třídě). Rezervy zůstávají v zaměření se na sebehodnocení a sebereflexi žáků. Tato důležitá součást zpětné vazby se objevila pouze jedenkrát. Pokud vyučující prováděly dílčí i celková hodnocení činnosti dětí, byla pozitivní, vždy ocenily sebemenší snahu ze strany žáků. Jen ojediněle učitelka poukazovala na jejich nedostatky a ve vztahu k nim byla strohá.

Jednání učitelek bylo vždy přiměřené věku žáků. Většina má u dětí přirozenou autoritu, která umožňuje pracovat v prostředí vzájemné důvěry a tolerance. Komunikace v rovině vyučující - žák byla díky vstřícnosti, klidu a trpělivosti většiny vyučujících otevřená a děti respektovaly dohodnutá pravidla soužití (příkladná byla pátá třída). Pro rozvoj komunikačních dovedností žáků a jejich osobnostně sociálního rozvoje nebyl vytvořen dostatečný prostor, kromě výše popsané velmi dobré výuky.

Kvalita vzdělávání na 1. stupni je na průměrné úrovni.

Český jazyk a literatura, dějepis

Výuka českého jazyka a literatury i dějepisu probíhá v souladu s učebními dokumenty. Tematické plány jsou vypracovány a respektují kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Do výuky českého jazyka a literatury je začleněna průběžná příprava žáků 9. ročníku na přijímací zkoušky, která je rozšířená ve volitelném předmětu seminář z českého jazyka. Výchovná poradkyně informuje třídní učitele o žácích se specifickými poruchami učení a chování. Výukové cíle jsou reálné, odpovídají aktuálnímu stavu třídy a učebním osnovám.

Český jazyk a literaturu vyučuje sedm vyučujících, pět má odbornou i pedagogickou

způsobilost, jedna pouze pedagogickou způsobilost a jedna je bez odborné a pedagogické způsobilosti. Dějepis vyučují čtyři učitelky, z nichž jedna je odborně i pedagogicky způsobilá, dvě jsou způsobilé pouze pedagogicky a jedna je nekvalifikovaná. Výuka probíhá v kmenových učebnách vybavených zrenovovaným žákovským nábytkem. Výzdobu tvoří většinou květiny a učební pomůcky. Kabinet českého jazyka soustřeďuje literární texty, jazykové příručky, slovníky, gramatické tabule i menší počet audiovizuálních nosičů. Kabinet dějepisu zahrnuje zastaralé mapy, odbornou literaturu, novější encyklopedie. Učitelky k výuce používají učebnice jedné řady, které mají schvalovací doložku MŠMT ČR. V malé míře jsou využívány alternativní zdroje informací.

Sledovaná výuka byla připravená a navazovala na předcházející učivo. Většina hospitovaných hodin probíhala tradičním způsobem s využitím frontálních činností. V úvodu proběhlo společné procvičování, orientační opakování nebo klasifikační zkoušení v ústní nebo písemné podobě. Náročnost otázek byla přiměřená znalostem i věku žáků. Srozumitelný výklad často probíhal bez jejich většího zapojení, formou monologu učitelky, kdy její činnost převažovala nad aktivitou žáků. To se projevovalo poklesem zájmu a pozornosti některých z nich. Upevňování učiva se promítalo do střídání práce s textem v učebnici, cvičeními v pracovním sešitu či stručným zápisem do sešitu. Jiné pomůcky nebyly ve výuce použity. Takto vedená výuka umožňuje malý prostor pro rozvoj komunikativních dovedností žáků a jejich jazykového vyjadřování, neboť převážná část hodiny nepřináší odpovídající motivaci pro tvořivost a samostatnou práci žáků. Vnitřní diferenciací podle jejich individuálních schopností se uplatňovala při zadávání písemného procvičování formou doplňovacích cvičení a dodržováním přiměřeného tempa pro daný věk žáků. V mluvnické hodině byli žáci ojedinele aktivováni po celou vyučovací jednotku střídáním činností (zadaný úkol pro jednotlivce u tabule, zadání větného rozboru či procvičování vedlejších vět), v literární výchově přispíval k příjemné atmosféře fundovaný výklad učitelky spolu s vhodně použitou audiotechnikou a obrazovým materiálem. Výjimečně vyučující zapojily žáky do výuky prostřednictvím úkolů spojených s vyhledáváním na mapě, atlase, doplňováním informací do vytvořených pracovních listů. Ojedinele se ve výuce vyskytl kooperativní způsob výuky - práce žáků ve dvojicích, ale úmysl této metody nebyl dokončen pro malou pedagogickou zkušenost vyučující.

Vstupní motivace se většinou omezovala na seznámení s průběhem hodiny. Pozitivní hodnocení práce žáků během výuky vyučující použily jako motivační prvek, hodnocení práce spolužáků ani sebehodnocení žáků se nevyskytovalo. V závěru hodin většinou chybělo celkové shrnutí a ocenění práce žáků. Zadávané domácí úkoly mají přiměřený rozsah, učitelky je pravidelně kontrolují. Sledovaný výběr žákovských písemností měl dobrou úroveň, sešity jsou kontrolované, v písemných pracích se ojedinele objevuje analýza chyb. U žáků se specifickými poruchami učení se objevila klasifikace, která neodpovídala pravidlům hodnocení těchto dětí. V žákovských knížkách se vyskytuje klasifikace rovnoměrně ze všech složek českého jazyka, v dějepisu odpovídá počet hodnocení danému období školního roku.

Ve škole byla zaznamenána pozitivní atmosféra, učitelky mají vstřícný vztah k dětem. Žáci jsou zvyklí na daná pravidla a přiměřeně reagují na jejich podněty. Žáci byli vedeni k výstižnému i jazykově správnému vyjadřování.

Vyučování je v souladu se schválenými učebními dokumenty MŠMT ČR. Plánování a příprava výuky jsou na velmi dobré úrovni. Personální podmínky jsou s ohledem na odbornost výuky učitelů velmi dobré. Materiální podmínky jsou průměrné. Organizace, metody a formy výuky mají až na výjimku tradiční charakter a jsou na průměrné úrovni. Při využívání motivace a hodnocení ve výuce jsou většinou pozitiva a negativa v rovnováze. Atmosféra ve třídách je dána velmi dobrým přístupem učitelů k žákům. Minimální prostor

je věnován rozvoji jejich komunikativních dovedností. Interakce a komunikace je průměrná.

Ve sledovaných předmětech je výuka průměrná.

Anglický jazyk

Časová dotace anglického jazyka odpovídá schválenému učebnímu plánu. Vyučující se řídí ve své práci učebními osnovami. V souladu s nimi a s přihlédnutím k používaným učebnicím (řada Project I - III) mají vypracované podrobné tematické plány s časovým rozvržením učiva. Před zahájením studia jsou děti rozděleny do tří skupin na základě rozřazovacích testů. Žáci 2. stupně se neúčastňují žádných soutěží anglického jazyka. Učitelky dobře znají žáky se specifickými potřebami učení a zodpovědně pro ně přizpůsobují program. V některých případech jim poskytují zvláštní doučování.

Anglický jazyk vyučují tři učitelky. Jedna splňuje odbornou a pedagogickou způsobilost, druhá pouze pedagogickou a třetí nemá ani odbornou ani pedagogickou způsobilost. Učitelky bez úplné způsobilosti navštěvují jazykové a metodické kurzy a jejich znalost jazyka a výslovnost jsou velmi dobré. Přesto v jednom případě byla téměř celá hodina vedena pouze v českém jazyce. Předmět je vyučován v kmenových třídách a v jedné polooborné učebně vždy ve třech skupinách jednoho ročníku najednou. Třídy i učebna jsou vkusně upravené, čisté a odpovídají psychohygienickým zásadám. K výuce jsou využívány standardní pomůcky: slovníky, gramatické a situační obrazy, audio a videozáznamy. Chybí počítačové programy. V průběhu inspekce použila v jednom případě učitelka vhodnou a efektivní formou článek z časopisu Rainbow.

Všechny zhlédnuté hodiny byly pečlivě připravené. Jejich úroveň však byla velmi rozdílná. Od velmi dobrých, vedených převážně v anglickém jazyce, ve kterých žáci vhodně aplikovali probrané učivo, až po hodiny vedené v českém jazyce, kdy veškerá gramatika byla žákům přednesena a zapsána a dokonce příklady překládala sama vyučující. Stejně tak se lišily použité metody a formy práce. Od frontálního vyučování, kdy práce žáků byla minimální a také jejich aktivita byla velmi slabá, po párové či skupinové vyučování, po kterém následovalo shrnutí a opravení společné práce. Výsledky této práce učitelka vhodně využila v dalších činnostech (rozhovory, vyplňování dotazníků v anglickém jazyce, krátká vyprávění, atd.). V těchto hodinách byla naopak aktivita žáků velmi vysoká a jejich možnosti používat cizí jazyk velmi rozsáhlé. V souladu s použitím těchto metod a forem práce byla také různá efektivita využití vyučovacího času. Ve všech sledovaných hodinách používaly učitelky magnetofonové nahrávky. Ze správné výslovnosti dětí bylo zřejmé, že jsou zařazovány do hodin velmi často. Při čtení, překladu či psaní testu byl žákům poskytnut dostatečný časový prostor, aby mohli postupovat individuálním tempem. Učivo bylo interpretováno věcně správně. V některých případech vyučující nedostatečně kontrolovaly zápisy dětí do sešitů, tím nedocházelo ke zpětné vazbě u žáků.

Vstupní motivace byla většinou shrnuta do oznámení tématu, kterým se budou žáci v hodině zabývat. Ve všech vyučovacích jednotkách byli žáci důsledně opravováni, ale ne vždy byli nuceni chybná slova či vazby správně zopakovat. Opět nebyla posilována zpětná vazba. Při probírání reálií vyučující vhodně využívaly mezipředmětových vztahů. Žáci byli důsledně vedeni k tomu, aby odpovídali celou větou. Hodnocení byli spravedlivě. Při klasifikaci prokázaly vyučující jistou toleranci, což velmi pozitivně motivovalo žáky. Pokud žáci nepochopili gramatický jev nebo se učitelky přesvědčily, že je učivo příliš obtížné, přerušily výklad a vrátily se k dříve probírané látce, znovu ji vysvětlily, použily žákům srozumitelné příklady a teprve poté pokračovaly.

Ve většině zhlédnutých hodin byl zaznamenán velmi hezký vztah učitelek k dětem a všichni

žáci byli ukáznění. Při skupinovém i párovém vyučování byly spontánně rozvíjeny komunikativní dovednosti dětí. Ve všech vyučovacích jednotkách byl zaznamenán pozitivní vztah dětí k vyučovanému předmětu. To se odráželo i v jejich velmi dobrých znalostech.

Dlouhodobé i bezprostřední plánování je na velmi dobré úrovni. Personální podmínky nejsou zcela vyhovující a materiální podmínky jsou standardní. Organizace, formy a metody se liší u jednotlivých vyučujících bez ohledu na délku praxe a odbornost. Jejich úroveň je nadprůměrná. Motivace a hodnocení jsou účinné. Stejně jako interakce a komunikace byly na velmi dobré úrovni.

Výuka předmětu anglický jazyk je velmi dobrá.

Tělesná výchova

Výuka probíhá podle platného vzdělávacího programu. Vedení školy zařadilo 3. hodinu tělesné výchovy do všech tříd 2. stupně. Ta je využita pro plavání, protože škola disponuje 25m plaveckým bazénem. Učební osnovy jsou rozpracovány pro všechny ročníky společně do časově-tematických plánů. Tyto plány jsou promyšleně sestavené a při kontrole zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že všichni vyučující postupují podle nich. Hodiny plavání probíhaly na základě tematických plánů vytvořených v souladu s metodikou plaveckých svazů. Výuka míčových her je v souladu s moderními trendy plánována v blocích. Na výuku tělesné výchovy navazuje v odpoledních hodinách mnoho pohybově zaměřených zájmových kroužků. Část z nich zajišťuje škola, pro ostatní, organizované sportovními kluby, poskytuje školní prostory. Děti se též mohou zúčastnit sportovních her zaměřených na míčové hry nebo plavání. Žáci se každoročně účastní plaveckých soutěží pořádaných v rámci obvodu nebo Prahy. Pravidelně postupují do celorepublikových kol s velmi dobrými výsledky. Družstva žáků školy se účastní soutěží Poháru pražských škol "Poprask" v řadě dalších sportů, např. stolním tenisu, florbalu, házené, gymnastice, softbalu atd.

Předmět vyučuje sedm učitelek, z nichž šest splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Pouze jedna nemá odbornou a pedagogickou způsobilost, což se projevilo zejména při organizaci výuky. Materiální podmínky pro výuku tělesné výchovy jsou ve škole velmi dobré. Nespornou výhodou je výše zmíněný bazén. Dále jsou využívány dvě tělocvičny. Větší pro výuku míčových her a některých atletických disciplín a menší zejména pro gymnastiku a kondiční cvičení. V případě příznivého počasí má škola k dispozici dvě venkovní hřiště. Jedno víceúčelové s umělým povrchem a druhé, jednoduše zařízené, pro některé atletické disciplíny. Vybavení cvičebním nářadím i náčiním má standardní úroveň, stejně tak šatny, sprchy a sociální zařízení.

Všechny sledované hodiny byly promyšleně a pečlivě připravené. Jejich skladba byla účelná. Vyučující často střídaly činnosti a metody i formy práce. V metodických řadách nebyly shledány žádné chyby. Od nástupu, přes rozcvičení, protažení, hlavní téma hodiny až po relaxaci a závěrečné hodnocení splňovaly všechny hodiny nároky na moderní výuku tělesné výchovy. Žáci byli individuálně a důsledně opravováni a velmi často povzbuzováni. V důsledku toho přistupovali k výuce se zaujetím a snahou o co nejlepší výkony. Efektivita cvičení a fyzická zátěž žáků byly až na jednu výjimku vysoké. Ukázky předvedené pedagogy byly vynikající. Náplň vyučovací jednotky byla žákům sdělena před zahájením a byla také vyznačena na viditelném místě. Při výuce byly respektovány všechny psychohygienické zásady. Po náročnějších cvičení následovala relaxace, vydýchání žáků do vody a vyplavání. Bezpečnost žáků byla zaručena počtem vyučujících a důsledným dodržováním předpisů a předem dohodnutých pravidel. Kvalita plaveckého výcviku byla zřejmá z nadprůměrných dovedností žáků.

Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Velmi často vystačily učitelky s předem dohodnutými pravidly a nepotřebovaly píšťalku. Komunikace mezi učitelkami a žáky probíhala na základě vzájemné důvěry a respektu a kázeň žáků byla příkladná.

Kvalita plánování a přípravy výuky je vysoká. Personální podmínky jsou zajištěny kvalitně. Materiální podmínky jsou nadprůměrné. Organizace, formy a metody výuky odrážejí vysokou odbornost a zkušenost pedagogů. Motivace a hodnocení jsou velmi účinné. Interakce a komunikace probíhaly na základě vzájemného respektu.

Výuka předmětu tělesná výchova je vynikající.

Hudební výchova a rodinná výchova

Výuka předmětů probíhá podle zvoleného učebního programu v požadované časové dotaci a je v souladu s osnovami. Učitelky zpracovávají roční tematické plány, které zaznamenávají učební látku v návaznosti jak v rámci ročníků, tak mezi nimi. Jen ojediněle dochází k porušování kontinuity jednotlivých uměleckých epoch a směrů hudby a jejich významných představitelů nebo k obsahové duplicitě hudebně naukových pojmů v předmětu hudební výchova. Obojí však nemá zásadní dopad na výuku předmětu. Učitelky vystupovaly v hodinách dobře připravené a zohledňovaly možnosti dětí.

Výuku ve sledovaných hodinách zajišťovaly učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve třídách, které podnětně a esteticky působily zejména svojí barevností. Výjimku tvoří pracovní hudební výchovy, která působí nevýrazně a je nedostatečně orientována k výuce tohoto předmětu. Nedostatek částečně vyrovnávají přítomné pianino a reprodukcí zvuková aparatura. Kabinet hudební výchovy, který je propojen s pracovní, je vybaven orffovskými nástroji, zpěvníky a základní hudební literaturou, které byly ve výuce částečně použity. Dále je k dispozici nekompletní sada platných učebnic. Výuka rodinné výchovy se opírá o ucelenou řadu schválených učebních textů a další rozšiřující textové materiály z učitelství knihovny a sbírky učitelky. Výuka svojí strukturou odpovídala psychohygienickým požadavkům s výjimkou částečně opomínané hlasové hygieny. Pedagožky vytvořily dětem ve třídách klidnou pracovní atmosféru, která mimo jiné pozitivně ovlivňovala jejich zájem o výuku.

Ve výuce převažoval frontální způsob práce, ale byly smysluplně zařazeny také skupinové formy práce a práce ve dvojicích. Přesné pokyny učitelky vedly žáky nejčastěji k analýze a řešení určitých problémů, uvozovaly poslechové, rytmické a pěvecké činnosti. Žáci získávali ucelenou představu o tom, k jakému cíli mají ve vyučovací hodině dojít. Jen málokdy se zabývali delší monotematickou činností, kterou chtěly učitelky maximálně vyčerpat danou problematiku. V takovém případě docházelo k méně efektivnímu využití pracovního času. Z použitých pomůcek se ve výuce nejvíce objevovaly různé textové materiály včetně učebnic, sešitů, pianina, přenosné audiotechniky, ale také vzorky látek (cukr ve výuce o zdravé výživě). Na základě skupinových činností žáci prezentovali vlastní postřehy a domněnky, které společně s učitelkami upřesňovali a zasazovali do určitého systému. Výuka byla vedena odborně správně, učitelky v ní většinou figurovaly pouze okrajově. Jen v některých hodinách byla jejich práce a práce žáků v rovnováze nebo práce učitelky převažovala. Do výuky hudební výchovy učitelka vhodně zařadila jak vlastní nástrojovou hru, tak částečně i svůj zpěv. Málokdy však neprobíhala dostatečně kvalitní práce s notovým materiálem, zejména s ohledem na dynamiku a apelem na různou interpretaci lidových písní podle jejich charakteru. Korekce rytmických nepřesností se při nácviu skladeb objevovala poměrně často.

Úvodní motivace obsahovala nejčastěji popis průběhu hodiny, někdy žáci hledali daný cíl hodiny sami v rébusech. Jen ojediněle byla učitelkou úvodní motivace zcela opomínaná. Toto se však nestávalo v průběhu vyučování, kdy byly děti často chváleny za dosažené pracovní

výsledky a hodnoceny známkou. Učitelky hodnotily a klasifikovaly objektivně, snažily se žákům svůj postup zdůvodnit a upozorňovaly je na nedostatky, kterých se dopustili. Stejně tak dětem dávaly prostor k tomu, aby si děti mohly v dostatečném časovém úseku svoje chyby uvědomit.

Vstřícná a partnerská komunikace probíhala zejména v hodinách rodinné výchovy, ale ani učitelce v hodinách hudební výchovy nelze upřít snahu vystupovat před žáky bez dominantního akcentu. Žáci měli možnost svobodně se vyjadřovat, využívat k tomu svých praktických zkušeností. Pedagožkami byla respektována individualita každého žáka a probíhala ohleduplná spolupráce. Úroveň verbální komunikace učitelek měla obvykle dobrou úroveň. Někdy ji však zbytečně poznamenávala hovorová řeč nebo tendence k přílišné familiérnosti.

Plánování a příprava výuky přes drobné a formální nedostatky mají velmi dobrou úroveň. Podmínky výuky částečně negativně ovlivňují nepodnětná pracovní hudební výchovy a nekompletní řada učebnic hudební výchovy. Jsou průměrné. Organizace práce, metody a formy, motivace a hodnocení mají výraznou převahu pozitiv. Interakce a komunikace mají spíše nadprůměrnou úroveň.

Celkové hodnocení sledovaných předmětů je velmi dobré.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Vzdělávání na 1. stupni, v českém jazyku a literatuře, dějepisu, anglickém jazyku, tělesné výchově, hudební výchově a rodinné výchově má průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka školy vychází z koncepčních záměrů, které jsou vytvořeny pro podmínky školy, tzn. - zaměřuje se na výuku tělesné výchovy, jejíž součástí je plavání ve vlastním školním bazénu. Na sestavování ročního plánu se podílejí další pracovníci školy - dvě zástupkyně a předsedkyně metodických sdružení a předmětových komisí. Operativně je sestavován týdenní plán, kde jsou určeny odpovědnosti za akce školy v daném období. Rozborem jejich plánování a na základě zápisů v letošních třídních knihách 1. stupně bylo zjištěno nerespektování osnov základní školy. Plánování učiva na 2. stupni je v souladu s osnovami zvoleného výchovně-vzdělávacího programu. Nabídka volitelných a nepovinných předmětů je široká, stejně kvalitní je i nabídka zájmových kroužků. Výchovná poradkyně eviduje žáky se specifickými poruchami učení a chování. Individuální plány pro tyto žáky jsou vypracovány a vyučující je respektují.

V oblasti plánování jsou negativa a pozitiva v rovnováze.

Organizování

Ředitelka školy vytvořila organizační řád spolu s organizačním schématem. Kompetence a k nim příslušné pravomoci stanovila svým zástupkyním (pro 1. a 2. stupeň). Předmětové komise českého jazyka a dějepisu pravidelně konzultují učebnice, písemné práce žáků, které statisticky vyhodnocují, soutěže, exkurze a další vzdělávání. Nezaměřují se na moderní formy práce, ani na rozvoj komunikativních dovedností žáků. Dále ustanovila metodická sdružení na 1. stupni a další předmětové komise na 2. stupni. Tyto orgány se ve své činnosti zabývají zejména výčtem plánovaných oblastí učiva, soutěží, učebnic, exkurzí, písemných prací. Rezervou v jejich práci je konkretizace a modernizace metodických postupů a výukových

forem ve výuce, dále zobecnění kladných i záporných výstupů ve vzdělávání a vzájemné hospitace. Zápisy z pedagogických rad jsou podrobné, obsahují hodnocení prospěchu a chování žáků a informace organizačního charakteru. V obecné rovině vypovídají o stanoviscích vedení školy ke kontrolní činnosti bez uvedení konkrétních zjištění. Provozní porady slouží k operativním řešením vzniklých problémů. Výroční zpráva má sice dobrou vypovídající hodnotu, ale není v souladu s platnou legislativou, protože v ní nejsou uvedeny přehledy učebních plánů. Školní řád obsahuje hlavně povinnosti žáků, nejsou uvedeny jejich práva. Z povinné pedagogické dokumentace vyplývá, že ne ve všech ročnících s ním byli žáci prokazatelně seznámeni. Zákonní zástupci žáků s ním byli prokazatelně seznámeni na třídních schůzkách. Povinná dokumentace je vedena s dílčími nedostatky (nekonkrétní či zavádějící zápisy v třídních knihách 1. stupně, nepřesné zápisy klasifikace v katalogových listech). Funkční přenos informací od vedení školy k učitelům a naopak probíhá zejména formou porad, informačních nástěnek nebo vzkazem v osobní schránce. Třídní učitelé informují žáky na třídnických hodinách, školním rozhlasem, nástěnkami a prostřednictvím žákovské samosprávy. Rodiče jsou informováni na třídních schůzkách, v konzultačních hodinách pedagogů a prostřednictvím žákovské knížky. V nich jsou některé zápisy příliš obecné, klasifikace některých výchovných předmětů nejsou zapisovány, na 1. stupni převažuje hodnocení písemného projevu nad ústním. Ředitelka školy poskytuje informace v souladu se zákonem.

Organizování má průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení a motivování navazuje na plánování a kontrolu výchovně-vzdělávací práce, ale není dostatečně účinné. Kritéria osobního ohodnocení jsou zpracována, ale nejsou směřována ke zvyšování kvality a efektivity vzdělávání (uplatňování moderních vzdělávacích metod a forem, konkrétní stanovení uvádějících pedagogů, které není systematické). S kritérii pro přiznání nadtarifní složky platu byli vyučující prokazatelně seznámeni. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, které vychází z potřeb nebo zájmu učitelů a školy. Osobní příplatek a mimořádné odměny používá ředitelka jako motivační složku platu za práci vykonanou nad rámec povinností, které mají spíše charakter organizačních a provozních úkolů. Systém pravidelného sebehodnocení školy se konkrétně projevuje ve výroční zprávě o činnosti školy, ale v zápisech z pedagogických rad není prokazatelný.

V oblasti vedení a motivování pracovníků převažují negativa.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy vypracovala plán kontrol, který není důsledně uplatňován. To se odráží v chybějící analýze a syntéze výsledků hospitací i ostatních kontrol vedení školy. Závěry hospitací byly posuzovány shodně s inspektory, ale v některých případech vedení neformulovalo dílčí nedostatky zmíněné inspektory, ve snaze o především kladnou motivaci. Nejsou rovněž přijímána účinná opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Selhala kontrola plnění osnov na 1. stupni. Kontrola pedagogické dokumentace je pravidelná, ale nedůsledná, neboť nezjistila nedostatky popsané ČŠI. Závěry z hospitační činnosti se nepromítají do metodických sdružení ani předmětových komisí.

V oblasti kontrolních mechanismů jsou výrazné nedostatky.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování vychází z koncepce, dané profilací školy, která je zaměřená na plavecký výcvik. V oblasti organizování byly zjištěny rezervy v činnosti metodických sdružení a předmětových komisí, které plní pouze formální funkci. Závažné nedostatky ve vedení, motivování a kontrole výchovně-vzdělávacího procesu vyplývají z nedůslednosti vedení školy. Vzhledem k rovnováze negativ a pozitiv jsou podmínky vzdělávání hodnocené jako průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Finanční prostředky ze státního rozpočtu přidělené prostřednictvím Školského úřadu Praha 5 na základě předloženého rozpočtu školy pro rok 2000 byly čerpány na platy zaměstnanců, na ostatní platby za provedenou práci (správce areálu, hřiště a úklidové práce), povinné odvody a ostatní neinvestiční výdaje (učebnice, učební pomůcky, ochranné pomůcky, cestovné, lyžařský výcvik, školení zaměstnanců). Finanční prostředky ze státního rozpočtu pokryly 56 % celkových nákladů školy. Ostatní náklady byly hrazeny z příspěvku MÚ Prahy 5 a z doplňkové činnosti.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Stanovené závazné ukazatele rozpočtu – limit prostředků na platy a OPPP byl dodržen. Stanovený limit počtu pracovníků byl navýšen o 3,57 pracovníků v důsledku zajišťování plaveckého výcviku žáků dalších škol. Pro rok 2001 byl závazný ukazatel počtu pracovníků navýšen. V předloženém statistickém výkazu MŠMT (Škol) P1 – 04 o pracovnících a mzdových prostředcích za 1. – 4. čtvrtletí 2000 byly chybně zahrnuty do prostředků ze státního i finanční prostředky z doplňkové činnosti a v doplňkové činnosti nebyly vykázány. V účetnictví a výkazu zisku a ztrát byly tyto finanční prostředky zaúčtovány na hlavní a doplňkovou činnost. Interní směrnici k provádění doplňkové činnosti má škola vypracovanou. Zařazování pracovníků do platových tříd a stupňů u vybrané skupiny zaměstnanců bylo v souladu s nařízením vlády o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací. Nenárokové složky platu, osobní příplatky a odměny byly vyplaceny v poměru 76 : 24. Platový předpis byl předložen.

Fond kulturních a sociálních potřeb byl čerpán dle zásad, které škola stanovila ve svém vnitřním předpise. Jedním z bodů návrhu rozpočtu FKSP byla možnost nákupu zboží podle vlastního výběru formou poukázek. Koncem roku 2000 byly zakoupeny poukázky na zboží v celkové hodnotě 26 800,- Kč pro všechny zaměstnance. Tímto postupem došlo k porušení platných právních předpisů.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Ostatní neinvestiční výdaje byly čerpány na učebnice, učební pomůcky, speciální učebnice a učební pomůcky pro integrované žáky, ochranné pomůcky, jízdné pro zaměstnance školy, školní jídelny, služby – lyžařský výcvik, školení a semináře zaměstnanců školy. Dle kontrolovaných dokladů lze konstatovat, že prostředky ze státního rozpočtu byly vynaloženy uváženě a hospodárně.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Účelové prostředky ze státního rozpočtu nebyly škole v roce 2000 přiděleny.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Ekonomická část výroční zprávy školy za rok 2000 obsahuje přehledné a podrobné zpracování čerpání finančních prostředků jak ze státního rozpočtu, tak i finančních prostředků přidělených zřizovatelem Městskou částí Praha 5 a doplňkovou činností. Zprávu doplňuje komentář k čerpání rozpočtu.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Přidělené finanční prostředky ze státního dle dílčích kontrolních zjištění ve sledovaných oblastech čerpala škola efektivně vzhledem k účelu jejich poskytnutí, s výjimkou fondu kulturních a sociálních potřeb, ze kterého škola zakoupila pro zaměstnance školy poukázky na zboží.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Smluvní zajištění provozování plaveckého bazénu pro další školy, zejména zajištění trenérů - učitelů pro plavecké kurzy, postrádá ustanovení o refundaci mzdových prostředků na platy trenérů - učitelů a plavčíka. Dále nebylo prokázáno, že uvedené náklady byly zahrnuty do kalkulace částky účtované za žáka příslušné školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace (vybrané třídní knihy za školní rok 2001/2002, třídní výkazy a katalogové listy žáků, rozvrh hodin, protokoly a záznamy o provedených kontrolách, školní řád, záznamy z pedagogických rad, personální dokumentace)
- podkladová dokumentace ČŠI
- výroční zprávy o činnosti a hospodaření školy za školní rok 2000/2001
- vybrané žákovské sešity a žákovské knížky
- hospitační záznamy ČŠI
- zřizovací listina ZL/51/OŠT/2001 z 23. dubna 2001
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol ŠÚ Praha 5 Č.j. ŠÚ/31/Vei/00 z 24. ledna 2001
- závazné ukazatele rozpočtu NIV – 3. úprava rozpočtu z 1. října 2000 na rok 2000
- výkaz zisku a ztráty ÚČ ROPO 4 – 02 za rok 2000
- sestava nákladů a výnosů za rok 2000 programem Gordic
- statistický výkaz Škol (MŠMT) P1-04 za 1.-4. čtvrtletí kalendářního roku 2000
- kniha účetnictví k 31. prosinci 2000, sestava výnosů a nákladů r. 2000
- výběr faktur roku 2000
- účtová osnova pro rok 2000
- rozpočet FKSP na rok 2000
- jmenovací dekret ředitelky školy ŠÚ Praha 5 Č.j.: ŠÚ/450/Vei/97 ze dne 12. května 1997

ZÁVĚR

Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení průběhu vzdělávání na 1. stupni a v předmětech český jazyk a literatura, anglický jazyk, tělesná výchova, hudební výchova a rodinná výchova na 2. stupni a na hodnocení podmínek, které toto vzdělávání umožňují. ČŠI vymezila ve sledovaných oblastech vzdělávání a řízení školy

zásadní pozitiva:

- výjimečná kvalita výuky tělesné výchovy
- velmi dobrá výuka anglického jazyka a rodinné výchovy
- velmi úspěšná umístění ve všech druzích sportu
- propracovaná metodika nácviku jednotlivých plaveckých stylů
- velmi dobrá výuka ve dvou prvních třídách a výjimečná výuka v jedné páté třídě

zásadní negativa:

- dvě učitelky sledované výuky 1. stupně a tři učitelky na 2. stupni nemají odbornou a pedagogickou způsobilost
- dílčí nerespektování osnov na 1. stupni a následná nedůsledná kontrola v jejich dodržování
- nedostatky ve výroční zprávě o činnosti školy za loňský školní rok
- absence variability vyučovacích metod v některých předmětech
- nesystematické uvádění začínajících nebo nekvalifikovaných učitelů
- nesprávné použití prostředků z FKSP

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Jana Pocová

.....

Členové týmu

Mgr. Marie Poesová

.....

PaedDr. Alena Klímová

.....

Mgr. Boris Tvarůžek

.....

Další zaměstnanci ČŠI

Jitka Částková

V Praze dne 30. listopadu 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:3. prosince 200

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

PaedDr. Milada Kodymová

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Čj. jednacího protokolu ČŠI
Odbor školství Magistrátu hl. m. Prahy	19. prosince 2001	019 646/01-5116
Zřizovatel: MČ Praha 5, nám. 14. října 4 1381, 150 22 Praha 5	19. prosince 2001	019 647/01-5116

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.